

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Bestemmingsplan Wijk en Aalburg

Gemeente Aalburg

15-10-2014

BTL

Advies

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK BESTEMMINGSPLAN WIJK EN AALBURG

G E M E E N T E A A L B U R G

Versie: Concept
Datum: 15 oktober 2014
project: Flora- en faunaonderzoek bestemmingsplan Wijk en Aalburg
Projectnummer: 224218

<i>Opgesteld door:</i>	BTL Advies	<i>Opdrachtgever:</i>	Gemeente Aalburg
<i>p:</i>	Postbus 385 5060 AJ Oisterwijk	<i>p:</i>	Postbus 40 4260 AA Wijk en Aalburg
<i>t:</i>	013 52 99 555	<i>t:</i>	0416-698700
<i>f:</i>	013 52 99 555	<i>f:</i>	0416-693474
<i>e:</i>	advies@btl.nl	<i>e:</i>	www.aalburg.nl
<i>w:</i>	www.btladvies.nl	<i>w:</i>	gemeente@aalburg.nl

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling	7
1.3	Beschermingskader (natuurwetgeving)	8
2	Werkwijze	9
2.1	Bronnen- en literatuuronderzoek	9
2.2	Biotooptoets	9
3	Onderzoeksresultaten	11
3.1	Resultaten bronnen- en literatuuronderzoek	11
3.2	Resultaten biotooptoets	12
4	Toetsing aan natuurwetgeving	23
4.1	Flora- en faunawet	23
4.2	Gebiedsbescherming	25
5	Conclusies	27
5.1	Flora- en faunawet	27
5.2	Tekst maatregelen voor bestemmingsplan	28
	Literatuur	31
	Bijlage 1: Beschermingskader	33

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen van de gemeente Aalburg om het bestemmingsplan van Wijk en Aalburg te wijzigen. In deze plannen worden verschillende ontwikkelingen opgenomen, waarvoor flora- en faunaonderzoek noodzakelijk is.

Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten. Uitgangspunt bij dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en andere bijzondere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de geplande ingreep schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is om gedurende de uitvoering te voldoen aan een aantal randvoorwaarden en/of het nodig is om een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6, sub C.

1.2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Binnen het gebied dat is opgenomen in het betreffende bestemmingsplan bevinden zich 14 verschillende locaties (plangebieden) in de kern Wijk en Aalburg. De locaties liggen verspreid over het dorp en hebben verscheidende ontwikkelplannen. De terreinen variëren van braakliggende percelen tot graslanden, woonhuizen, bedrijfspanden en fabrieken. In tabel 1 zijn de verschillende locaties kort beschreven met daarbij de voorgenomen ontwikkeling benoemd.

Tabel 1: informatie onderzochte locaties

Locatie	Kavel(s)	Adres(sen)	Omschrijving	Plannen
1	3248	Spieringen 27	Bejaardencentrum	Sloop en nieuwbouw woningen
2	4103	Veldstraat 17	Verwilderde tuin met vervallen schuur	Sloop schuur en nieuwbouw woning
3	3042 / 3238	Veldstraat ?	Graslanden	Nieuwbouw woningen
4	420 / 4051 4047 / 4049 / 1614	Grote Kerkstraat 35 en Azaleastraat 1	Bedrijfspanden (thuiszorg, rijschool en sportschool)	Sloop en nieuwbouw
5	2645	Perzikstraat 8a	Leegstaand plantenbedrijf	Sloop en nieuwbouw
6	2788	Tulpstaat 5	Kinderdagverblijf	Sloop en nieuwbouw
7	1943 / 2928 / 1106	Oude Kerkstraat 23	Aardappelbedrijf	Sloop en nieuwbouw

8	3809	Grote Kerkstraat 39	Woonhuis met schuur	Sloop en nieuwbouw
9	1801	De Kroon 11	Tuin bij woonhuis	Nieuwbouw woning
10	873	Grote Kerkstraat 60 en Maasdijk 141	Bedrijfspannd met verlaten boerderij en schuur op het terrein	Sloop en nieuwbouw
11	3500	Polstraat 6	Kerk	Bouw fietsstalling
12	3274	Langestraat ?	Grasland	Nieuwbouw woning
13	4079	Grote Kerkstraat ?	Braakliggend terrein	Nieuwbouw woningen
14	3273	Polstraat ?	Geploegd veld met enkele bomen	Nieuwbouw woning

1.3 Beschermingskader (natuurwetgeving)

Wetgeving

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet van 1998. De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura2000 gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. Natura2000 gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur zijn verboden. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming en behoud van het in wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden toegebracht, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn beschermd. Een uitgebreidere beschrijving van de natuurwetgeving is opgenomen in bijlage 1.

Beleid

Door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in Nederland veel natuurgebieden en verbindingen tussen deze gebieden verloren gegaan. Om deze reden is in 1990 in het Natuurbeleidsplan van het toenmalige ministerie van LNV de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd om bestaande verbindingen te beschermen en nieuwe verbindingen te creëren. Vervolgens heeft het Rijk de algemene grenzen van de EHS aangegeven, hebben de provincies in hun provinciale structuurvisies concrete grenzen vastgelegd en hebben gemeenten hierin bestemmingsplannen juridische bescherming aan gegeven. Op deze manier wordt een goed functionerend netwerk tussen natuurgebieden gerealiseerd.

In 2013 is de Ecologische Hoofdstructuur overgegaan in het Nationaal Natuur Netwerk. Het beleid voor het natuurnetwerk komt overeen met het beleid dat op de EHS van toepassing was en richt zich op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bescherming geschiedt volgens het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen met een significant negatief effect zijn alleen toegestaan in het geval geen alternatieven aanwezig zijn en er sprake is van een groot maatschappelijk belang.

2 WERKWIJZE

2.1 Bronnen- en literatuuronderzoek

2.1.1 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Bij het bronnen- en literatuuronderzoek naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied voor beschermde soorten zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen (verspreiding op basis van km-hokken of 5 bij 5-kilometerhokken) en ingevoerde waarnemingen op internetsites. Op basis van de bekende verspreiding in combinatie met de biotooptoets is beoordeeld in hoeverre het te verwachten is dat beschermde planten- en diersoorten voorkomen in het plangebied. In hoofdstuk 3.1 worden de resultaten van het bronnen- en literatuuronderzoek per soortgroep in een tabel weergegeven. Algemene beschermde soorten (tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn in Nederland dusdanig algemeen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

2.1.2 Beschermde gebieden

Om te onderzoeken of de geplande ontwikkeling effect heeft op eventueel in de omgeving aanwezige beschermde gebieden zijn kaarten geraadpleegd van de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en het Nationaal Natuur Netwerk. Op basis van dit kaartmateriaal, de natuurdoelen van de gebieden, de aard van de geplande ontwikkeling, de grootte van het plangebied en expert judgement, is een inschatting gemaakt in hoeverre de geplande ontwikkeling leidt tot een negatief effect op de betreffende beschermde natuurwaarden. Hiervoor zijn de onderstaande bronnen geraadpleegd.

Internet

1. <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
2. <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

2.2 Biotooptoets

Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Tijdens dit bezoek (uitgevoerd op 1 oktober 2014) is het gebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Hierbij is met de gemeente Aalburg overeengekomen dat de omgrenzende watergangen niet bemonsterd worden met een schepnet. De gemeente heeft geen plannen werkzaamheden uit te voeren aan deze watergangen. De geschiktheid van de watergangen voor soorten is wel op basis van habitat vastgesteld.

Beschermde en/of bijzondere soorten die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen zijn geregistreerd. Gedurende de biotooptoets zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten

geldt voor de meeste soorten dat deze alleen gedurende de bloeiperiode waarneembaar zijn. Voor planten is daarom gelet op de vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de standplaats. Op die manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar niet tijdens de biotooptoets zijn waargenomen.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 Resultaten bronnen- en literatuuronderzoek

3.1.1 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

In tabel 2 worden de resultaten weergegeven uit het bronnen- en literatuuronderzoek. In deze tabel zijn alleen de zwaarder beschermde soorten opgenomen waarvan het voorkomen is vastgesteld in (de directe omgeving van) het plangebied. Het betreft onderstaande soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en vogels, waarvan de nesten een jaarrond beschermde status bezitten. De soortgroep vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en vogels waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als daar zwaarwegende redenen voor zijn (categorie 5). Het bronnen- en literatuuronderzoek heeft zich gericht op de verspreiding van de vogelsoorten uit deze categorieën. Voor een uitgebreidere omschrijving van de tabellen en categorieën van de vaste nesten van vogels wordt verwezen naar bijlage 1.

Bij het literatuuronderzoek naar vogels is afhankelijk van het aantal waarnemingen en de periode waarin waarnemingen zijn gedaan (wel of niet in broedperiode) bepaald of vogelsoorten mogelijk in of in de nabijheid van het plangebied broeden. Alleen vogels die hier mogelijk broeden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 2: resultaten uit bronnen- en literatuuronderzoek

SOORTGROEP	SOORTEN	OPMERKINGEN	BRON
VOGELS			
Categorie 1 – 4	huismus, ransuil, sperwer, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, roek, boomvalk, buizerd		1, 2
Categorie 5 (selectie van de belangrijkste)	torenavalk, grote bonte specht, groene specht		1, 2
VLEERMUIZEN (alleen tabel 3)			
Gebouw- en/of boombewonende soorten	gewone grootoorvleermuis, gewone baardvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis		1, 2
Gebouwbewonende soorten	gewone dwergvleermuis, laatvlieger		1, 2
Boombewonende soorten	rosse vleermuis		1, 2
VISSEN			
Tabel 2	bittervoorn, kleine modderkruiper		3
AMFIBIEËN EN REPTIELEN			
Tabel 3	heikikker		4

OVERIGE SOORTGROEPEN			
Vaatplanten	Niet bekend uit literatuur		1
Dagvlinders	Niet bekend uit literatuur		1
Grondgebonden zoogdieren	Niet bekend uit literatuur		2
Libellen	Niet bekend uit literatuur		5
Overige insecten	Niet bekend uit literatuur		1
Kreeftachtigen	Niet bekend uit literatuur		1
Tweekleppigen	Niet bekend uit literatuur		1

1 = Waarneming.nl (geraadpleegd 06-10-2014)

2 = Onderzoeksrapporten BTL Advies in de gemeente Aalburg (2012 en 2013)

3 = Vissenatlas Noord-Brabant (2010)

4 = Ravon.nl

5 = Libellenet.nl

3.1.2 Beschermde gebieden

Het plangebied valt niet binnen de grenzen en ligt niet in de omgeving van Natura 2000-gebied en/of het Nationaal Natuur Netwerk. Een toets ten aanzien van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de Natura 2000-gebieden en het Nationaal Natuur Netwerk is dus niet nodig.

3.2 Resultaten biotooptoets

Op 1 oktober is een veldbezoek gebracht ter plaatse van de plangebieden door een ecooloog van BTL Advies. De locaties hieronder verwijzen naar de plangebieden beschreven in tabel 1.

Locatie 1

Het bejaardencentrum is omringd door een grote tuin met bomen en struiken (figuur 1 en 2). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten binnen het plangebied waargenomen. In de omliggende tuinen zijn wel veel huismussen (beschermde soort met vaste nesten categorie 2) gehoord en de grote tuin biedt veel nestgelegenheid voor algemene vogels (bijv. merels, duiven en mezen). Voor vleermuizen zijn toegangsmogelijkheden aanwezig om de ruimte onder het dakbeschoot of om spouwen te bereiken. De spouwen zijn bereikbaar via open stootvoegen (figuur 3) en de ruimte onder de pannen met name aan de kopse kanten, waarbij de dieren via de onderzijde gebruik kunnen maken tussen de dakpannenrand en de houten dakbetimmering (figuur 4).

Figuur 1: ingang bejaardencentrum

Figuur 2: tuin om bejaardencentrum

Figuur 3: stootvoegen boven de kozijnen

Figuur 4: ruimte onder dakpannen

Locatie 2

Deze locatie bestaat uit een verwilderde tuin (figuur 5) met een grote houten schuur. In de tuin staan veel grote bomen, een stuk coniferen haag en braamstruwelen (figuur 6). De tuin is geschikt als broedgebied voor diverse vogelsoorten, zoals roodborst, winterkoning en tijtjaf. Er zijn echter geen nesten van broedvogels met een jaarrond beschermde status in de tuin waargenomen. De schuur is rommelig en al lang niet meer in gebruik (figuur 7). In de schuur is een nest (figuur 8) aangetroffen, welke mogelijk van de huismus is. Huismussen zijn waargenomen op de aanliggende percelen van de burens. In de schuur zijn geen sporen (nest, schijt of braakballen) van uilen waargenomen, hiermee kan uitgesloten worden dat deze schuur fungeert als onderdeel van het habitat voor uilen (steenuil en kerkuil). Er zijn geen andere beschermde soorten binnen het plangebied waargenomen. Mogelijk wordt de tuin gebruikt als onderdeel van een vliegroute en/of foerageergebied door vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger). De ruimte tussen en langs de bomen biedt een geschikt microklimaat voor deze vleermuizen. In de directe omgeving zijn echter meerdere vergelijkbare habitats aanwezig. Mede hierdoor en door de kleinschaligheid, is het plangebied niet van structureel van belang voor vleermuizen.

Figuur 5: verwilderde tuin

Figuur 6: braamstruweel met de schuur op achtergrond

Figuur 7: binnenzijde van schuur

Figuur 8: mogelijk huismus nest

Locatie 3

Het plangebied bestaat uit twee grasvelden (van twee verschillende eigenaren), gescheiden door taxusbomen en woonhuizen aan de oost- en westzijde (figuur 9 en 10). Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten waargenomen. Mogelijk worden de randen van de graslanden langs de bomen gebruikt als onderdeel van een vliegroute en/of foerageergebied door vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger). De aangrenzende huizen bieden mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor deze vleermuizen. De taxusbomen kunnen gebruikt worden als oriëntatiepunten bij het overvliegen van de graslanden en de omliggende bomen bieden een geschikt microklimaat om te foerageren. Voor uilen (kerkuil, steenuil) zouden de graslanden potentieel jachtgebied kunnen zijn. Hierbij zouden de omliggende bomen uitkijkpunten kunnen vormen voor het jagen op muizen in de graslanden. Gezien de kleinschaligheid vormt dit grasland geen essentieel onderdeel van het leefgebied om eventuele aanwezige nesten in de directe omgeving in stand te houden. Omdat de grote omliggende bomen niet verwijderd worden en de directe omgeving meer geschikt habitat bevat, is de verwachting dat de geplande werkzaamheden geen negatieve gevolgen hebben voor deze soorten. De aangrenzende sloten zijn zeer dicht begroeid en bevatten nauwelijks water. Deze sloten vallen vermoedelijk ook droog en bezitten daardoor geen permanent water. Voor zwaarder beschermde amfibieën geldt daarnaast ook dat voldoende geschikt landhabitat ontbreekt. Hiermee kan uitgesloten worden dat ter plaatse van het plangebied zwaarder beschermde amfibieën en/of vissoorten voorkomen. Zeer algemene en mobiele soorten als de bruine kikker kunnen mogelijk wel profiteren van de sloten in het voorjaar.

Figuur 9: grasveld 1 oost

Figuur 10: grasveld 2 west

Locatie 4

Op het terrein liggen meerdere gebouwen en bedrijven (figuur 11), waaronder een thuiszorginstelling, kinderdagverblijf, rijkschool en sportschool. Er zijn zingende huismussen op het terrein waargenomen (figuur 12). In de gebouwen zijn op sommige plekken maatregelen getroffen (in de vorm van vogelvides) om te voorkomen dat huismussen onder de dakpannen nestelen. Er blijft echter voldoende nestgelegenheid over onder de dakpannen en in het rieten dak (figuur 13). Het plangebied vormt daarmee geschikt broedgebied voor de huismus. Het aangetroffen gat in het rieten dak kan mogelijk ook geschikt zijn voor kauwen, spreeuwen of een steenuil. Bij deze laatste soort moet dan wel toegang tot de zolder beschikbaar zijn. Tussen de dakpannen is ook voor vleermuizen voldoende ruimte aanwezig om te kunnen verblijven. Met name aan de dakranden bevinden zich toegangsmogelijkheden tot de onderliggende dakruimten (figuur 14).

Figuur 11: plangebied vanaf zuidzijde. Aan de noordzijde zijn nog twee gebouwen

Figuur 12: zingende huismus op het dak (rode cirkel)

Figuur 13: mogelijke nestlocatie in de nok van het rieten dak

Figuur 14: ruimte tussen dakpannen mogelijk geschikt voor vleermuizen

Locatie 5

Op het terrein staat een verlaten plantenbedrijf, bestaande uit een loods aan de voorzijde en kassen aan de achterzijde (figuur 15 en 16). In het met kroos begroeide en met afval gevulde waterbassin is een groene kikker spec. (zeer waarschijnlijk bastaardkikker) waargenomen (figuur 17). Doordat het bassin te dicht is begroeid met kroos (geen zonlicht) en vanwege het ontbreken van natuurvriendelijke oevers, ontbreekt geschikt leefgebied voor zwaardere beschermde soorten amfibieën als de heikikker. Op vochtige muren, zoals langs het waterbassin, kunnen beschermde muurplanten voorkomen. Deze zijn hier echter niet waargenomen. Het gebouw zelf is niet geschikt als nestlocatie voor vogels of verblijfplaats van vleermuizen. Deze soortgroepen hebben zeer moeilijk of geen toegang tot het gebouw en de loods biedt geen geschikt ruimtes onder het

dak voor nesten of verblijf. De grote bomen en begroeiing (voornamelijk klimop, haagbeuk en bramen) om het gebouw heen zijn wel geschikt als nestlocaties voor vogels zoals eksters (categorie 5 jaarrond beschermde nesten) en duiven (figuur 18). Er zijn geen beschermde soorten waargenomen binnen het plangebied.

Figuur 15: leegstaande loods aan voorzijde

Figuur 16: kassen aan achterzijde

Figuur 17: waterbassin

Figuur 18: zijkant gebouw met struweel en bomen eromheen

Locatie 6

Het gebouw van het kindercentrum (figuur 19) is ongeschikt voor gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Alle dakranden zijn afgetimmerd, waardoor toegangsmogelijkheden ontbreken (figuur 20). Daarnaast ontbreken geschikte tussenruimtes om te kunnen verblijven. De grote bomen (voornamelijk valse acacia's) die om het terrein aanwezig zijn, zijn geschikt als broedlocaties van vogels als houtduif of ekster. Er zijn echter geen beschermde soorten waargenomen. In de bomen zijn geen holtes aangetroffen die als mogelijke verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen. Wel is het mogelijk dat incidenteel een gewone dwergvleermuis of laatvlieger gebruik kan maken van deze bomen om langs te vliegen of om er kort te foerageren. Deze functies zijn echter niet van structureel belang.

Figuur 19: kindercentrum

Figuur 20: afgetimmerde dakranden

Locatie 7

Op het terrein staat een aardappelbedrijf (figuur 21). De binnenzijde van het pand is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat er geen geïsoleerde beschutte plekken aanwezig zijn met een geschikt microklimaat. Bij de omliggende woonhuizen en boerderijen in de directe omgeving zijn zingende huismussen waargenomen. Het is niet de verwachting dat veel huismusnesten aanwezig zijn in het gebouw. Rondom het plangebied bevindt zich veel verharding, waardoor geschikt foerageergebied ontbreekt. Dit betekent dat de oudervogels relatief ver op en neer moeten vliegen tussen het nest en het foerageergebied. Het is echter niet uitgesloten dat één of enkele paren aan de rand van de populatie gebruik maken van de ruimtes in het gebouw (figuur 22, 23 en 24). Dit is te checken door met een ladder en zaklamp of camera de locaties te controleren op nesten. Dit was tijdens het veldbezoek niet mogelijk doordat de ruimtes niet bereikt konden worden zonder ladder. De omliggende bomen en struiken zijn geschikt als nestplekken voor eksters, houtduiven en lijsters. Er zijn voor de rest geen beschermde soorten waargenomen.

Figuur 21: aardappelbedrijf

Figuur 22: door vrachtwagen kapotgereden zijkant gebouw

Figuur 23: ruimte tussen dak en muur

Figuur 24: mogelijke ingang nestgelegenheid

Locatie 8

Het voornemen is om het woonhuis en de schuur (uitgezonderd de garage) te slopen en te herbouwen (figuur 25). Binnen het plangebied is alleen een nest van een spreeuw waargenomen (onder afdak tegen garage). De spreeuw valt onder soorten met beschermde nesten categorie 5. Onder de dakpannen van het huis is voldoende ruimte voor vleermuizen aanwezig (figuur 26). Via de dakranden bevinden zich toegangsmogelijkheden tot de onderliggende dakruimten

Figuur 25: woonhuis en schuur

Figuur 26: mogelijke ruimte dakpannen

Locatie 9

Het plangebied bestaat uit een gedeelte van een tuin bij een woonhuis (figuur 27). In de tuin zijn geen beschermde soorten waargenomen. Wel kan de tuin fungeren als foerageergebied van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger). De ruimte tussen de bomen en hagen biedt een geschikt microklimaat zonder te veel wind en met insecten als voedsel. De hagen en bomen (figuur 28) bieden geschikte broedlocaties voor vogels (merel, roodborst, winterkoning, houtduif en ekster).. Mogelijk kan het gebied incidenteel door roofvogels gebruikt worden als jachtgebied (sperweren havik) Nesten van deze soorten of van andere soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, zijn niet aangetroffen.

Figuur 27: plangebied in de tuin

Figuur 28: doorkijk langs hagen en bomen richting het achtergedeelte van de tuin

Locatie 10

Binnen het plangebied bevinden zich meerdere gebouwen, zoals een fabriekspand, een oude verlaten en dichtgetimmerde boerderij en een houten schuur (figuur 29, 30 en 31). In het fabriekspand zijn geen geschikte verblijfplaatsen gevonden voor vogels of vleermuizen. Er bevindt zich namelijk geen toegankelijke ruimte tussen het dak en de dakbedekking. Een soort als de zwarte roodstaart kan hier wel voorkomen als broedvogel. Dit is een soort die bij uitstek voorkomt rondom fabriekspanden. De oude boerderij en schuur zijn wel potentieel geschikt voor

bijvoorbeeld vleermuizen, uilen, boerenzwaluwen of huismussen. Door spleten, kieren en gaten zijn de gebouwen namelijk toegankelijk en bieden binnen rust en beschutting. Het was echter niet mogelijk de gebouwen van binnen te bekijken en om dit zodoende te beoordelen. De rommelige omgeving rondom de boerderij (figuur 30) is mogelijk geschikt als onderdeel van het foerageergebied van huismussen. In de fietsenstalling voor het fabriekspand is een verlaten nest van boerenzwaluw aangetroffen, die naderhand in gebruik is genomen door een winterkoning (figuur 32). Er zijn verder geen beschermde soorten aangetroffen.

Figuur 29: fabriekspand

Figuur 30: oude boerderij

Figuur 31: oude schuur

Figuur 32: boerenzwaluwnest (kleikommetje) met daar bovenop een winterkoningnest (bolletje mos)

Locatie 11

Achter het kerkgebouw (figuur 33) is het voornemeneen fietsenstalling te plaatsen ter hoogte van de eerste verdieping. De kerk vormt geen geschikt leefgebied voor beschermde soorten planten en dieren en deze zijn dan ook niet aangetroffen gedurende de biotooptoets.

Toegangsmogelijkheden tussen de dakpannen en de muren (open stootvoegen) ontbreken. Daarnaast ontbreekt voldoende beplanting rondom de kerk dat kan functioneren als beschutting of als aan- en afvliegroute. Bovendien beperkt de toekomstige stalling zich tot de eerste verdieping en wordt deze aangebouwd. De kerk blijft hierdoor intact.

Figuur 33: kerkgebouw

Figuur 33: achterzijde kerkgebouw

Locatie 12

Op dit grasland (figuur 34) is het voornemen om een huis te bouwen. Het grasland is zeer voedselrijk en monotoon qua vegetatie structuur. Dit komt ook tot uiting de waargenomen soorten, glanshaver, engels raaigras, veldzuring en paardenbloem. Zwaardere beschermde plantensoorten als orchideeën zijn daarom niet te verwachten ter plaatse van het plangebied.

Het grasveld kan mogelijk wel een onderdeel vormen als jachtgebied voor een soort als de kerkuil. Voor de steenuil is het grasveld minder van belang of hooguit gedurende de winter en het voorjaar. Voor deze kleine soort is het namelijk lastig om te jagen in hoog gras. Binnen het bestemmingsplan 'Wijk en Aalburg' komen broedgevallen van de kerkuil voor. Uit gegevens van de vogelwerkgroep van Natuurbeschermingsvereniging Altenatuur blijkt een uilenkast in de buurt van locatie 12 bewoond te zijn (Polstraat 87). Deze nestkast is hemelsbreed ongeveer 300 meter verwijderd van locatie 12. Onder het territorium van de kerkuil valt ook het grasland waarbinnen locatie 12 valt. Locatie 12 vormt daarmee een mogelijk onderdeel, aan de rand van het territorium, ter grootte van minder dan 1% van het totale territorium. Mogelijk is de grote boom (figuur 34 midden) wel een geschikte uitkijkllocatie voor de kerkuil richting het achterliggende grasland wat als jachtgebied kan fungeren (figuur 35).

Figuur 34: gras behorende tot plangebied

Figuur 35: verlengde van jachtgebied kerkuil

Locatie 13

Op dit plangebied staat de nieuwbouw van huizen gepland (figuur 36). Het gaat om een braakliggend terrein dat recent braak is gelegd met daarlangs een sloot. In de directe omgeving is reeds nieuwbouw gerealiseerd, zie figuur 37. Binnen het plangebied zijn geen beschermde

soorten aangetroffen. De strook tussen de sloot en het terrein kent een grazige vegetatie met distels, rode klaver, zuring en paardenbloemen. De zijkanten van de aanliggende sloot zijn begroeid met grassen, kruiden en riet. De waterlaag in de sloot is naast het plangebied een halve tot een meter breed en tussen de 20 en 50 cm diep. Net voor en na de duiker onder de weg door wordt de sloot breder. De sloot naast het plangebied is op sommige stukken mogelijk geschikt voor soorten als groene kikker spec. of kleine modderkruiper. Er is echter niet met een schepnet bemonsterd om dit vast te stellen of deze soorten ook daadwerkelijk voorkomen. Hiervoor is gekozen, omdat met de gemeente overeen is gekomen dat de sloten niet verstoord zullen worden tijdens de geplande werkzaamheden. In het geval de sloot wel wordt aangetast, is aanvullend onderzoek nodig.

Figuur 36: plangebied voor nieuwbouw

Figuur 37: braakliggend terrein

Locatie 14

Het plangebied bestaat uit een geploegd veld (figuur 38), ingesloten tussen twee woonhuizen aan de zijkant en een paar grote bomen aan de achterzijde. Het plangebied bevindt zich aangrenzend aan locatie 12. Deze bomen zijn dezelfde als besproken bij locatie 12. Ook hier geldt dat deze bomen geschikt zouden kunnen zijn als uitkijkpunt voor de kerkuil op het achterliggende jachtgebied (zie beschrijving locatie 12). Ook dit veld kan onderdeel vormen van het jachtgebied van de kerkuil. Er zijn verder geen beschermde soorten aangetroffen.

Figuur 38: geploegd veld van plangebied

Figuur 39: grote bomen aan achterzijde van plangebied

4 TOETSING AAN NATUURWETGEVING

4.1 Flora- en faunawet

Broedvogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het gaat in dit geval om soorten als houtduif, winterkoning, roodborst, tijtjaf en merel. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten. Met het voorkomen van deze soorten kan echter relatief gemakkelijk rekening worden gehouden door:

1. De werkzaamheden uit te voeren en te starten buiten het broedseizoen van vogels. Als richtlijn wordt de periode maart-juli aangehouden. Sommige soorten als de houtduif kunnen ook later in het seizoen tot broeden komen, zelfs tot in oktober als de weersomstandigheden gunstig zijn. Het advies is om de beplanting buiten de genoemde periode te verwijderen en om de sloop van de bebouwing te starten in de genoemde periode. De locaties waar mogelijk late broeders als houtduif voor kunnen komen zijn locaties 1, 2, 5, 6, 7, 9 en 14.
2. In het geval het niet mogelijk is om de werkzaamheden te starten of uit te voeren buiten de broedperiode van vogels, is een controle door een ecoloog of een ter zake kundige nodig. In het geval blijkt dat geen broedgevallen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden alsnog worden gestart binnen het broedseizoen. Voor enkele locaties geldt dat de begroeiing dermate dicht is, dat een dergelijke controle weinig zinvol is binnen het broedseizoen. Het gaat dan om de locaties 1, 2 en 5

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 4 van de vaste nesten (zie bijlage 1). Hieronder vallen nesten van de huismus en van de meeste soorten uilen en roofvogels. Voor enkele locaties geldt dat mogelijk geschikt broedgebied aanwezig is voor deze soorten. Buiten de nesten van deze soorten is ook de functionele leefomgeving die nodig is om het nest in stand te houden beschermd. Hieronder worden deze locaties besproken:

- Het is mogelijk dat er vogels (huismussen en kerk- of steenuil) nestelen in de verlaten boerderij of schuur bij locatie 10. Een extra bezoek, waarbij toegang tot de boerderij en schuur verschaft wordt is minimaal noodzakelijk om dit vast te stellen.
- De plangebieden ter hoogte van de locaties 12 en 14, inclusief de directe omgeving behoren tot het mogelijke foerageergebied van de kerkuil. Door de bouw van een woning op locatie 12 en op locatie 14 zal geschikt foerageergebied verloren gaan. Omdat het gaat om een dermate klein oppervlakte, kan worden gesteld dat de functionele leefomgeving behouden blijft. Voorwaarden hierbij is wel dat verzachtende maatregelen worden genomen. Indien hieraan wordt voldaan, is een ontheffing niet nodig. Het gaat dan om de volgende maatregelen:
 - De randen van het plangebied worden ingericht als bufferzone, die bestaat uit een haag, bomenrij of een andere vorm van beplanting. Op deze wijze kunnen de vogels gebruik maken van het aangrenzende grasland, zonder verstoord te worden door mensen in de tuin, verlichting, etc. De bomen en struwelen dienen daarnaast als uitkijkpost.

- Voorkomen moet worden dan het aangrenzende grasveld wordt verlicht. Dit betekent dat verlichting in de toekomstige situatie beperkt ingezet moet worden of zodanig dat lichtverstrooiing naar de omgeving wordt voorkomen.
- Er zijn huismussen waargenomen die potentieel kunnen nestelen in de bebouwing (locaties 2, 4, 7 en 8). Tijdens het veldbezoek kon niet worden uitgesloten dat de huismussen op de aangetroffen locaties daadwerkelijk gebruik maken van de bebouwing of in welke mate. Op sommige locaties zijn zingende vogels waargenomen (territorium indicierend) of alleen foeragerende dieren. Alle locaties zijn in elk geval bezocht buiten de broedperiode, waardoor 'harde' waarnemingen ontbreken. Om aan te tonen, dan wel uit te sluiten dat de genoemde locaties een belang hebben voor deze soort en of vervolgstappen nodig zijn, is aanvullend onderzoek nodig.

Soorten als de boerenzwaluw, spreeuw, ekster en zwarte roodstaart vallen onder soorten met beschermde nesten categorie 5. Voor deze vogels geldt dat de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als daar zwaarwegende redenen voor zijn. Voor al deze soorten geldt dat zij zowel landelijk als regionaal zeer algemeen voorkomen. Zeker soorten als de ekster en de zwarte roodstaart zullen op korte termijn weer een nieuwe nestplek kunnen vinden in de toekomstige situatie (nieuwbouw of tuinbeplanting). Voor soorten als spreeuw en boerenzwaluw geldt dit in mindere mate. Voor deze soorten zijn wel voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving. Het aantal nesten dat zal verdwijnen is niet zodanig groot, dat een aantasting op populatieniveau plaatsvindt.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de soort maken vleermuizen gebruik van openingen in gebouwen en bomen als vaste rust- en verblijfplaats. Gebouwbewonende soorten verblijven met name in spouwmuren, onder dak betimmering of op zolders. Boombewonende soorten verblijven in holten, gaten of scheuren in voornamelijk grote, oudere bomen. Naast vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ook structureel van belang zijnde foerageergebieden en vliegroutes beschermd.

Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig voor gebouwbewonende vleermuizen (locaties 1, 4, 8, 10) of komen deze mogelijk in de directe omgeving voor. De ruimte tussen de dakpannen bij deze gebouwen kan potentieel bewoond worden door vleermuizen. Tijdens het veldbezoek heeft de ecoloog niet kunnen uitsluiten dat deze locatie gebruikt worden, hiervoor is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

In geen van de plangebieden zijn bomen aangetroffen met openingen als holten, scheuren, etc. Dit betekent dat verblijfmogelijkheden van boom bewonende soorten ontbreken.

Voor het overgrote deel van de locaties geldt dat deze een onderdeel kunnen vormen van een vliegroute of van een foerageergebied. Het gaat met namen om algemene soorten die in de omgeving verblijven, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Alle plangebieden zijn kleinschalig en bezitten geen lijnvormige elementen. De bovengenoemde functies zijn daarom niet van structureel van belang om de verblijfplaatsen in de directe omgeving te behouden. Daarnaast kan in de toekomstige inrichting rekening worden gehouden met vleermuizen door het aanbrengen van beplanting of het op vleermuisvriendelijke wijze inzetten van verlichting.

Vissen

Ter plaatse van de plangebieden ontbreken geschikte oppervlaktewateren voor vissen. Alleen de sloot aangrenzend aan locatie 13 kan mogelijk geschikt zijn voor de kleine modderkruiper. deze sloot blijft echter behouden. Mits deze sloot behouden blijft, zijn vervolgstappen van deze soortgroep niet aan de orde, aangezien geen geschikt leefgebied wordt aangetast.

Amfibieën

Een deel van de plangebieden is enkel geschikt voor zeer algemeen voorkomende soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt de zorgplicht, maar is een ontheffingsaanvraag niet nodig. Gedacht kan worden om het waterbassin eerst leeg te pompen, zodat de aanwezige kikkers vanzelf vertrekken en om dit gedurende het najaar of het vroege voorjaar te doen, zodat kikkervisjes of –eitjes niet opdrogen.

De heikikker en andere zwaarder beschermde soorten zijn kritischer ten aanzien van hun habitat en komen minder voor in het bebouwde gebied. De aanwezige oppervlaktewateren zijn ongeschikt (te voedselrijk, te kleinschalig, ontbreken natuurvriendelijke oevers, te veel kroos, etc.) Daarnaast ontbreekt ook geschikt landhabitat voor deze soorten. Op basis van het habitat is het voorkomen van zwaarder beschermde soorten uit te sluiten ter plaatse van het plangebied. Vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Overige soortgroepen

Van de overige soortgroepen (vaatplanten, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren, libellen, overige insecten, kreeftachtigen en tweekleppigen) zijn op basis van het bronnen- en literatuuronderzoek geen beschermde soorten, zoals genoemd in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet bekend in de (directe omgeving van) het plangebied. Tijdens de biotooptoets is voor deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied aangetroffen. Beschermde soorten uit deze soortgroepen worden dan ook niet verwacht in of nabij het plangebied. Effecten op deze soorten zijn daarom uit te sluiten.

4.2 Gebiedsbescherming

Omdat er zich geen gebieden in de directe omgeving bevinden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000) en het Nationaal Natuur Netwerk beschermd zijn, hoeven de voorgenomen ingrepen niet getoetst te worden aan de wetgeving op het gebied van gebiedsbescherming.

5 CONCLUSIES

5.1 Flora- en faunawet

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde (tabel 2 of 3 Flora- en faunawet) soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk of zeker in het plangebied (per locatie uit tabel 1 van dit rapport) voorkomen en mogelijk schade ondervinden van de geplande werkzaamheden. Tevens zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling, evenals de eventuele noodzaak voor nader onderzoek en/of een ontheffingsprocedure in het kader van de Flora- en faunawet opgenomen.

Soort(groep)	Locatie(s)	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing nodig?	Bijzonderheden en/of opmerkingen
Broedvogels (algemeen)	alle	Ja	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen van vogels of het laten uitvoeren van een ecologische controle. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 4.1
Huismus	2, 4, 7, 8, 10	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Zie hoofdstuk 4.1 voor nadere toelichting. Mitigerende maatregelen en/of een ontheffing kan eventueel aan de orde zijn.
Kerkuil en steenuil	10	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Zie hoofdstuk 4.1 voor nadere toelichting. Mitigerende maatregelen en/of een ontheffing kan eventueel aan de orde zijn.
Kerkuil	12, 14	Mogelijk	Nee	Nee	Mits met de toekomstige inrichting rekening wordt gehouden met deze soort, zie ook onder hoofdstuk 4.1

Gebouw- bewonende vleermuizen	1, 4, 8, 10	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Zie hoofdstuk 4.1 voor nadere toelichting. Mitigerende maatregelen en/of een ontheffing kan eventueel aan de orde zijn.
-------------------------------------	-------------	----------	----	----------	---

5.2 Tekst maatregelen voor bestemmingsplan

De gemeente heeft het voornemen om op korte termijn het bestemmingsplan op te stellen. Omdat het uitvoeren van aanvullend onderzoek enige tijd in beslag neemt, is er voor gekozen om een aantal maatregelen te benoemen, waarmee rekening moet worden gehouden. Nadat het aanvullend onderzoek is uitgevoerd, zal duidelijk worden welke maatregelen wel en niet van toepassing zijn en in welke mate. Hieronder volgende maatregelen per soort/soortgroep:

Huismus

- Voor elk te verwijderen nest moeten minimaal twee alternatieven worden aangeboden. Het aanbieden van tijdelijke alternatieven kan bestaan uit nestkasten. Het aanbieden van permanente alternatieven moet bestaan uit duurzame verblijftypen, zoals vogelvides of inbouwkasten.
- Het verwijderen van broedgebieden moet gebeuren buiten de broedperiode, oftewel de periode maart-augustus, Indien dit niet mogelijk is moet voorafgaand een ecologische controle worden uitgevoerd op de daadwerkelijke aanwezigheid van nesten. In het geval nesten aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld.
- Met de toekomstige inrichting moet rekening worden gehouden met het feit dat ook voldoende foerageergebieden en rustplaatsen aanwezig zijn voor mussen. Dit kan door tuinen vogelvriendelijk in te richten en door het plaatsen van wintergroenen struwelen die als rustplek voor mussen kan dienen.
- Afhankelijk van de functie en de mate van voorkomen kan het uitvoeren van de toekomstige ontwikkeling ontheffingsplichtig zijn. Dit zal blijken uit het aanvullend onderzoek.

Gewone dwergvleermuis (en andere vleermuizen)

- Afhankelijk van de functie en de mate van voorkomen kan het uitvoeren van de toekomstige ontwikkeling ontheffingsplichtig zijn. Dit zal blijken uit het aanvullend onderzoek.
- Voor elk te verwijderen verblijfplaats moeten er minimaal vier worden gecompenseerd. Het verwijderen van een verblijfplaats is altijd ontheffingsplichtig. Het aanbieden van alternatieven kan op meerdere manieren, door bijvoorbeeld het plaatsen van inmetselfkasten, het toegankelijk maken van toekomstige spouwen en ruimtes onder het dakbeschoot. Bij de wijze van compenseren moet altijd een ecooloog betrokken zijn.
- Verstoring van vliegrouten en foerageergebieden wordt voorkomen door het aanbrengen van (tuin)beplanting dat als alternatief dient. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de inzet van verlichting. Dit kan door:
 - geen verlichting aan te brengen;
 - lichtverstrooiing naar de omgeving en beplanting te voorkomen, door de verlichting naar beneden af te schermen;

- het inzetten van alternatieven verlichting, bijvoorbeeld zogenaamde 'kattenogen';
- Verlichting niet permanent te laten schijnen, maar bijvoorbeeld alleen gedurende de aanwezigheid van mensen, bijvoorbeeld door een bewegingscensor.

steenuil en/of kerkuil

- Het verwijderen van de nestlocatie of het aantasten van de functionele leefomgeving is altijd ontheffingsplichtig.
- Verstoring kan worden voorkomen door bij de toekomstige inrichting rekening te houden met het voorkomen van deze soorten, bijvoorbeeld door de inzet van beplanting als bufferzone of het aanbieden van alternatieve foerageergebieden en door rekening te houden met de inzet van verlichting.

LITERATUUR

- BTL advies (2011). Flora- en faunaonderzoek bestemmingsplan Wijk en Aalburg 221186
- BTL advies (2013). Aanvullend onderzoek FFW Wielstraat e.o. en Spijk e.o. 222245
- Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, Ministerie van EL & I.
- Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard ruige dwergvleermuis, Ministerie van EL & I.
- Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard huismus, Ministerie van EL & I.
- Europese Unie. (1979). Vogelrichtlijn. Richtlijn 79/409/EEG.
- Europese Unie. (1992). Habitatrichtlijn. Richtlijn 92/43/EEG.
- Korsten, E., 2012. Vleermuiskasten, toepassing, gebruik en succesfactoren. Bureau Waardenburg, Culemborg, 30 november 2012.
- Libellennet.nl. Opgehaald van www.libellennet.nl (06-10-2014).
- Ministerie van EL&I. (sd). Beschermde natuur in Nederland: soorten en gebieden in wetgeving en beleid. Opgehaald van Alterra: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- Ministerie van LNV Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora – en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Ministerie van LNV. (1998). Beschermde soorten. Flora- en faunawet bijlage I en II: Stb. 402.
- Ministerie van LNV. (1998). Flora- en faunawet. Stb. 402.
- Ministerie van LNV. (2000). Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Stb. 523.
- Ministerie van LNV. (2000). Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten. Stb. 525, Stb.499.
- Ministerie van LNV. (2001, november 13). Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten. nummer 201.
- Ministerie van LNV. (2001). Flora- en faunawet. Stb. 656.
- Ministerie van LNV. (2004, november 11). Besluit Rode lijsten flora en fauna. Stb. 218.
- Ministerie van LNV. (2005). wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen. Stb.195.
- Provincie Noord-Brabant. (<http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>)
- RAVON waarnemingskaarten (06-10-2014)

(<http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/tabid/1350/Default.aspx>)

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012.

Waarneming.nl. Opgehaald van www.waarneming.nl (06-10-2014).

BIJLAGE 1: BESCHERMINGSKADER

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. De gebieden, die zijn aangewezen als speciale beschermingszone, maken deel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

1. algemene beschermde soorten (tabel 1)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).

2. overig beschermde soorten (tabel 2)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel

een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.

3. **streng beschermde soorten (tabel 3)**

Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6, sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een relatief klein aantal soorten. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat deze het nest eenmalig gebruiken, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, dat wil zeggen nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht.

De lijst met jaarrond beschermde soorten is in augustus 2009 aangepast. Op de volgende categorieën van de vaste nesten gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen.
5. Vogels die in deze categorie vallen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het gaat hier weliswaar om nesten van vogels die regelmatig terugkeren naar de plaats waar deze soorten het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats is verdwenen, zich elders te vestigen.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermd status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren - voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden